

Załącznik nr I – Szczegółowe warunki realizacji przedsięwzięć dla Działania 09.01

Spis treści

Rozdział I.....	2
Typy projektu dla konkurencyjnego sposobu wyboru projektów.....	2
Rozdział II.....	2
Zasady dotyczące wsparcia w zakresie wszystkich typów projektów.....	2

Rozdział I

Typy projektu dla konkurencyjnego sposobu wyboru projektów

Wsparciem w ramach naboru mogą zostać objęte poniższe typy projektów:

- 1) typ projektu nr 1: kompleksowa i zindywidualizowana aktywna integracja skierowana do osób, rodzin, środowisk lub lokalnych społeczności, stworzona indywidualnie dla każdego uczestnika wsparcia, z wykorzystaniem usług aktywnej integracji o charakterze:
 - a) społecznym, których celem jest przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej,
 - b) zawodowym, których celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy,
 - c) edukacyjnym, których celem jest nabycie lub potwierdzenie kwalifikacji ogólnych lub zawodowych dostosowanych do rynku pracy w powiązaniu z usługami o charakterze zawodowym,
 - d) zdrowotnym, których celem jest wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy;
- 2) typ projektu nr 2: rozwój wsparcia środowiskowego i poszerzenie zakresu współpracy międzysektorowej – jako uzupełnienie działań wskazanych w typie projektu nr 1 obejmujące m.in.:
 - a) wsparcie środowiskowe na rzecz integracji zawodowej i społecznej (m.in. działania związane z animacją lokalną, streetworkingiem, coachingiem, treningiem pracy) z uwzględnieniem wolontariatu,
 - b) działania o charakterze integracyjnym, poprawa kompetencji w zakresie spędzania czasu wolnego i rekreacji oraz uczestnictwa w kulturze kierowane głównie do dzieci oraz dzieci i ich rodziców/opiekunów w celu wzmocnienia więzi.

Rozdział II

Zasady dotyczące wsparcia w zakresie wszystkich typów projektów

1. Działania realizowane w ramach niniejszego naboru są skupione na osobach wymienionych w ust. 5, w kierunku **ich powrotu na rynek pracy** i z uwzględnieniem różnorodnych form wsparcia, rozwijających kompetencje.
2. Beneficjent realizujący projekt tak powinien zaplanować działania, aby wsparcie odbywało się zgodnie z Regionalnym Planem Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2023-2025 (link do dokumentu – [tutaj](#)).

3. W projektach realizowanych w Działaniu 09.01 możliwe jest finansowanie usług zdrowotnych w zakresie działań o charakterze diagnostycznym lub profilaktycznym, zaś finansowanie leczenia jest możliwe wyłącznie w ramach opieki długoterminowej, jako wsparcie towarzyszące.
4. Jeśli w projektach z zakresu włączenia społecznego stosowane są instrumenty i usługi rynku pracy analogiczne jak wskazane w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, to są one realizowane w sposób i na zasadach określonych w tej ustawie i odpowiednich aktach wykonawczych do ustawy.
5. Wsparcie w niniejszym naborze kierowane jest do:
 - 1) osób biernych zawodowo¹;
 - 2) osób lub rodzin korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub kwalifikującym się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, tj. spełniającym co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 tej ustawy;
 - 3) osób, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 2241);
 - 4) osób przebywających w pieczy zastępczej lub opuszczających pieczę zastępczą oraz rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
 - 5) osób nieletnich, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. poz. 1700, z późn. zm.) oraz osób nieletnich zagrożonych demoralizacją i przestępczością;
 - 6) osób przebywających i opuszczających młodzieżowe ośrodki wychowawcze i młodzieżowe ośrodki socjoterapii, o których mowa w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900 z późn. zm.);
 - 7) osób z niepełnosprawnościami;
 - 8) członków gospodarstw domowych sprawujących opiekę nad osobą potrzebującą wsparcia w codziennym funkcjonowaniu;

¹ Osoba bierna zawodowo – osoba, która w danej chwili nie tworzy zasobów siły roboczej (tzn. nie jest osobą pracującą ani bezrobotną). Za osoby bierne zawodowo uznawani są m.in.:

- 1) studenci studiów stacjonarnych, chyba że są już zatrudnieni (również na część etatu) to wówczas powinni być wykazywani jako osoby pracujące;
- 2) doktoranci, którzy nie są zatrudnieni na uczelni, w innej instytucji lub przedsiębiorstwie. W przypadku, gdy doktorant wykonuje obowiązki służbowe, za które otrzymuje wynagrodzenie, lub prowadzi działalność gospodarczą należy traktować go jako osobę pracującą. W przypadku, gdy doktorant jest zarejestrowany jako bezrobotny, należy go wykazywać we wskaźniku dotyczącym osób bezrobotnych.

- 9) osób potrzebującym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu²;
 - 10) osób opuszczających placówki opieki instytucjonalnej, w tym w szczególności domy pomocy społecznej;
 - 11) osób w kryzysie bezdomności, dotkniętym wykluczeniem z dostępu do mieszkań lub zagrożonym bezdomnością;
 - 12) osób odbywających karę pozbawienia wolności, objętych dozorem elektronicznym³;
 - 13) osób korzystających z programu FE PŻ;
 - 14) osób należących do społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie;
 - 15) osób objętym ochroną czasową w Polsce w związku z agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę;
 - 16) osób zamieszkujących obszary poddane rewitalizacji wskazane w gminnych programach rewitalizacyjnych.
6. Zgodnie z kryterium dostępu nr 3 projekt przewiduje preferencje uczestnictwa jednej lub kilku z wymienionych poniżej grup:
- 1) doświadczających wielokrotnego wykluczenia społecznego rozumianego jako wykluczenie z powodu więcej niż jednej z przesłanek kwalifikujących je do wsparcia w projekcie;
 - 2) o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności;
 - 3) z niepełnosprawnością sprzężoną, osoby z chorobami psychicznymi, osoby z niepełnosprawnością intelektualną i osoby z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi (w rozumieniu zgodnym z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD10);
 - 4) korzystających z programu FE PŻ;
 - 5) opuszczające placówki opieki instytucjonalnej;
 - 6) osób, które opuściły jednostki penitencjarne w terminie ostatnich 12 miesięcy;
 - 7) osób zamieszkujących obszary poddane rewitalizacji wskazane w gminnych programach rewitalizacyjnych;
 - 8) osób wykluczonych komunikacyjnie⁴.
7. Beneficjent zapewnia, że w ramach projektów z aktywizacji społecznej i zawodowej dana osoba nie otrzyma jednocześnie wsparcia w więcej niż jednym

² Osoba potrzebująca wsparcia w codziennym funkcjonowaniu – osoba, która ze względu na wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność wymaga opieki lub wsparcia w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego.

³ Wsparcie dla osób odbywających karę pozbawienia wolności nie będzie udzielane, z wyjątkiem osób pod dozorem elektronicznym.

⁴ Osoba wykluczona komunikacyjnie to osoba zamieszkująca obszar wykluczony komunikacyjnie tj. taki na którym brakuje połączeń transportem publicznym.

projekcie z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej dofinansowanym ze środków EFS+⁵.

8. Dla pojedynczych osób wykluczonych komunikacyjnie w projekcie możliwe jest finansowanie działań ułatwiających udział w aktywnej integracji na zasadzie dostosowań indywidualnych. W przypadku realizacji wsparcia dla grupy osób z obszaru wykluczonego komunikacyjnie, stosowane są adekwatne formy wsparcia np. usługi mobilne.

W przypadku objęcia wsparciem grup osób wykluczonych komunikacyjnie Beneficjent ma obowiązek przeprowadzić diagnozę obszarów w których brakuje połączeń transportem publicznym i jej efekty opisać w projekcie⁶.

9. Wsparcie oferowane osobom wymienionym w ust. 5 jest dostosowane do indywidualnych potrzeb tych osób oraz cechuje się kompleksowością. Wsparcie przeznaczone dla osób z niepełnosprawnościami jest dostosowane do osobistych preferencji tych osób oraz rodzaju niepełnosprawności.
10. Beneficjent musi uwzględniać różnorodność osób, dla których planowane jest wsparcie oraz zapewnić elastyczność oferowanych form wsparcia. Poszczególne działania powinny tworzyć kompleksowy system wsparcia odpowiadający na różne potrzeby.
11. Działania w zakresie aktywnej integracji skierowane są do osób, rodzin i środowisk wymagających wsparcia – w zależności od zidentyfikowanych potrzeb. Środowiska wymagające wsparcia to społeczności lokalne zamieszkałe np.: na obszarach objętych rewitalizacją, a także osoby lub rodziny wymienione w ust. 5 wraz z najbliższym otoczeniem tych osób.
12. Usługi aktywnej integracji to usługi, których celem jest:
 - 1) nabycie, odbudowa i podtrzymanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu (integracja i reintegracja społeczna, w tym rehabilitacja społeczna osób z niepełnosprawnościami) lub
 - 2) nabycie, odbudowa i podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy i awansu zawodowego (integracja i reintegracja zawodowa), lub
 - 3) zapobieganie ubóstwu oraz procesom marginalizacji i wykluczenia społecznego.

⁵ Beneficjent zobowiązany jest do wprowadzenia danych uczestników do Systemu Monitorowania EFS (SM EFS) <https://sm.efs.gov.pl/> w momencie zrekrutowania uczestnika do udziału w projekcie. Nie wprowadzanie danych na bieżąco może spowodować ryzyko nie kwalifikowalności uczestników.

⁶ Do opracowania diagnozy można wykorzystać dane przedstawione w publikacji Monitoring Rozwoju Obszarów Wiejskich. Etap IV 2023, Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk oraz Fundacji Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej. Edycja IV (str. 47), link do raportu: <https://efrwp.pl/raporty-i-analizy/montoring-rozwoju-obszarow-wiejskich/etap-iv-2023/>

13. W aktywnej integracji będą realizowane przede wszystkim usługi aktywnej integracji o charakterze:
- 1) społecznym, których celem jest nabycie, przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej;
 - 2) edukacyjnym, których celem jest nabycie lub potwierdzenie kompetencji ogólnych lub zawodowych dostosowanych do potrzeb rynku pracy, prowadzące do uzyskania kwalifikacji (m.in. w ramach edukacji formalnej);
 - 3) zdrowotnym, których celem jest wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy (z uwzględnieniem ust. 3);
 - 4) zawodowym, których celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy (poprzez m.in. udział w kursach i szkoleniach zawodowych), pomoc w utrzymaniu zatrudnienia.
14. W ramach aktywnej integracji o charakterze społecznym możliwe jest m.in.: wsparcie w zakresie:
- 1) poradnictwa psychologicznego lub psychospołecznego;
 - 2) warsztatów terapeutycznych;
 - 3) poradnictwa prawnego i obywatelskiego;
 - 4) szkoleń mających na celu m.in.: przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu.
15. W ramach aktywnej integracji o charakterze zawodowym możliwe jest m.in.: wsparcie w zakresie:
- 1) kursów, szkoleń zawodowych;
 - 2) poradnictwa zawodowego;
 - 3) pośrednictwa pracy;
 - 4) staży;
 - 5) usługi pomagające uzyskać lub utrzymać zatrudnienie w szczególności w początkowym okresie zatrudnienia (w tym mentoring lub zatrudnienie wspomaganie skierowane do osób z niepełnosprawnościami).
16. Wnioskodawca ma możliwość realizacji działań wspierających aktywną integrację nakierowanych na poprawę kompetencji w zakresie spędzania czasu wolnego i rekreacji oraz uczestnictwa w kulturze. Działania te mają mieć charakter towarzyszący usługom aktywnej integracji przede wszystkim społecznym i edukacyjnym.
17. Działania z ust. 13 mają być skierowane głównie do dzieci lub dzieci i ich rodziców/opiekunów w celu wzmocnienia więzi.

18. W uzasadnionych przypadkach istnieje możliwość realizacji działań wspierających/uzupełniających aktywną integrację nakierowanych na poprawę warunków mieszkaniowych uczestników projektów m.in.: mieszkania adaptowalne (bez przekazywania im środków finansowych).
19. Możliwa jest realizacja w projektach z zakresu aktywnej integracji usług społecznych (bez ich rozwijania, lecz jako formę dodatkową, wspomagającą główne działania w zakresie aktywnej integracji). W szczególności odnosi się to do opiekunów osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu którzy, aby skorzystać ze wsparcia w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej, potrzebują usług społecznych na rzecz osób, nad którymi sprawują opiekę (np. usługi opiekuńcze, opieka wytchnieniowa).
20. Oprócz metod pracy indywidualnej z rodziną, możliwe będzie wykorzystywanie metod pracy środowiskowej adresowanych do całych społeczności.
21. W przypadku wsparcia osób biernych zawodowo niezbędna jest odpowiednia identyfikacja powodów bierności zawodowej (pobieranie świadczeń emerytalnych, nauka i uzupełnianie kwalifikacji⁷, niepełnosprawność, choroba, pełnienie ról opiekuńczych) i przygotowanie opracowanego na tej podstawie dopasowanego do potrzeb danej osoby indywidualnego planu działania, zawierającego co najmniej analizę potencjału uczestnika, uwarunkowań zdrowotnych i społecznych uczestnika, przyczyn pozostawania bez pracy i deficytów uczestnika, predyspozycji zawodowych oraz wskazanie kierunków rozwoju uczestnika.
22. Oprócz form wsparcia skutkujących podjęciem zatrudnienia, możliwa jest realizacja działań pozwalających utrzymać zatrudnienie, świadczonych po podjęciu zatrudnienia, w tym mentoringu i zatrudnienia wspomagane.
23. W zakresie wsparcia osób w kryzysie bezdomności, dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań lub zagrożonych bezdomnością, możliwa jest realizacja elementów społecznych w postaci usług w zakresie przeciwdziałania bezdomności i wspierających te osoby (np. usług streetworkingu).
24. Wsparcie na rzecz społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie, powinno być programowane i wdrażane we współpracy z lokalnymi interesariuszami, w tym społecznością romską.
25. Wsparcie w projektach na rzecz społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie, nie powinno się ograniczać do społeczności marginalizowanej np. romskiej, lecz w miarę potrzeb i możliwości obejmować też jej otoczenie.
26. Aktywizacja zawodowa powinna być realizowana przez podmioty wyspecjalizowane w tym obszarze. Podmiotami wyspecjalizowanymi w zakresie aktywizacji zawodowej są m.in: PUP-y i inne instytucje rynku pracy, o których mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i

⁷ Dotyczy osób powyżej 18 roku życia.

instytucjach rynku pracy; CIS i KIS w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej zgodnie z ustawą z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym.

27. Beneficjent w realizacji działań projektowych wykorzystuje kontrakt socjalny lub inny rodzaj programów przewidzianych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w tym indywidualnych programów, programów aktywności lokalnej i projektów socjalnych albo umowy na wzór kontraktu socjalnego.
28. Wsparcie odbywa się w oparciu o ścieżkę reintegracji⁸, stworzoną indywidualnie dla każdej osoby, rodziny, środowiska wymienionych w ust. 5 z uwzględnieniem diagnozy sytuacji problemowej, zasobów, potencjału, predyspozycji, potrzeb.
29. Usługi aktywnej integracji o charakterze zawodowym dla osób, rodzin i środowisk wymienionych w ust. 5 nie stanowią pierwszego elementu wsparcia w ramach ścieżki reintegracji.
30. Projekty obejmujące wyłącznie pracę socjalną nie są wybierane do dofinansowania.
31. Wnioskodawca może wykorzystać w projektach zalecenia, modele, standardy lub rozwiązania innowacyjne wypracowane w ramach PO KL, PO WER, które przeszły pozytywną weryfikację.

⁸ Ścieżka reintegracji – zestaw kompleksowych, zindywidualizowanych i uzupełniających się form wsparcia, mających na celu wyprowadzenie osób, rodzin lub środowiska z ubóstwa lub wykluczenia społecznego. Ścieżka reintegracji może być realizowana w jednym projekcie lub – ze względu na złożoność problemów i potrzeb danej osoby, rodziny lub środowiska – wykraczać poza ramy jednego projektu i być kontynuowana w innym projekcie lub poza projektowo. Wsparcie w ramach ścieżki reintegracji może być realizowane przez jedną lub przez kilka instytucji – zazwyczaj w sposób sekwencyjny.